

Nr 274.

Av herr **Sjögren**, om viss ändring i avlöningsstaten för lantbrukshögskolan.

I sitt statförlägg för lantbrukshögskolan under budgetåret 1937—38 har högskolans styrelse gjort framställning om viss ökning i avlöningsstaten i jämförelse med innevarande budgetår. Under posten »arvoden och ersättningar bestämda av Kungl. Maj:t» har styrelsen bl. a. föreslagit anslag med 3.600 kronor för anställande av en assistent vid institutionen för husdjurens avels- och raslära i stället för hittills utgående anslag å 1.800 kronor för avlöning av en amanuens vid institutionen. Det enda biträde professorn i husdjurens avels- och raslära hittills haft vid undervisning och forskning har varit en amanuens. Lantbrukshögskolans styrelse anför i sin motivering för amanuensbefattningens ersättande med en assistentbefattning, att anordningen med endast en amanuens som arbetsbiträde visat sig mycket otillfredsställande för undervisningen och forskningen i läroämnet. Under det att en assistent kan förutsättas ägna hela sin arbetstid åt verksamheten vid institutionen, kan en amanuens, vilken innehar sin befattning såsom bisyssla vid sidan av studier eller annan verksamhet, knappast åläggas mer än i genomsnitt halv arbetsdag vid institutionen. För en amanuensbefattning kan ej heller lika kvalificerad person erhållas som för en assistentbefattning, vartill kommer, att amanuensens splittring med avseende å tid och intresse för olika arbetsuppgifter i regel medför en minskning i hans arbetseffektivitet, vilket vid mera krävande arbeten inverkar särdeles ofördelaktigt på resultatet. I landshövding Mannerfelts betänkande angående husdjursförsöksverksamhetens organisation har även för avels- och rasläreinstitutionen vid lantbrukshögskolan förordats, att amanuensbefattningen vid institutionen utbyttes mot en assistentbefattning. Vidare erinrar styrelsen om att enligt statsmakernas beslut om husdjursförsöksverksamhetens organisation avelsförsök ej äro avsedda att tillhöra uppgifterna för den institution för husdjursförsök, som från och med 1939 kommer att förläggas till lantbrukshögskolan, varför det är ett viktigt intresse att en rikare forskning vid avels- och rasläreinstitutionen möjliggöres.

I sitt remissutlåtande över högskolestyrelsens framställning har *statskontoret* »åtminstone icke för närvarande» funnit tillräckliga skäl föreligga för utbyte av ifrågavarande amanuens mot en assistent, och statskontoret grundar denna sin uppfattning därpå, att högskolestyrelsens förslag »icke syntes vara betingat enbart av önskemålet att få en bättre undervisning till stånd». I 1937 års statsverksproposition har därför icke upptagits högskolestyrelsens begäran att vid institutionen för avels- och raslära amanuensbefattningen skulle utbytas mot en assistentbefattning.

Då högskolans styrelse anför, att avelsförsök icke ingå i arbetsuppgifterna för den institution för husdjursförsök, som från och med 1939 kommer att förläggas till lantbrukshögskolan, och att det därför vore ett viktigt önskemål, att

en rikare forskning vid högskolans avels- och rasinstitution möjliggöres, torde styrelsen ha ansett detta ytterligare tala för att *undervisningens ändamålsenliga bedrivande* krävde anställandet av en assistent vid avels- och rasinstitutionen. Husdjursförsöksverksamhetens samorganisation med lantbrukshögskolan bygger icke på en uppdelning av försöksverksamheten mellan institutionen för husdjursförsök och undervisningsinstitutionerna för avels- och raslära eller utfordringslära, och av denna anledning kan ett samarbete mellan institutionen för husdjursförsök och institutionen för husdjurens utfordring och skötsel ske till undervisningens fromma, särskilt då det gäller att bereda högskolans studenter möjlighet att utföra egna försök. För undervisningen i avels- och raslära föreligger däremot icke denna möjlighet på grund av att det här gäller ett annat ämnesområde, som icke är representerat inom institutionen för husdjursförsök. Djurbesättningarna vid lantbrukshögskolan kunna gemensamt utnyttjas, men institutionen för husdjursförsök kan icke handleda försöksarbete i avels- och raslära; ej heller kunna vid institutionen för husdjursförsök utförda försök tjäna som demonstrationsmaterial vid undervisningen i avels- och raslära, och vid försöksinstitutionen insamlat material kan icke utnyttjas av studerandena vid institutionen för avels- och raslära för bearbetning. Det skäl, som statskontoret anfört som motivering, då det icke ansåg sig kunna tillstyrka amanuensbefattningens utbytande mot en assistentbefattning, grundar sig alltså på en missuppfattning. De återopade förhållandena utgöra i själva verket ett ytterligare skäl för ett tillstyrkande av högskolestyrelsens anhållan.

I betänkande angående husdjursförsöksverksamhetens organisation, avgivet av särskild utredningsman den 13 juni 1935, anföres bland annat, att »en professor i utfordringslära vid lantbrukshögskolan, som ej har möjlighet att syssla med utfordringsförsök, knappast torde kunna fylla sin uppgift», och motsvarande gäller givetvis även beträffande en professor i husdjurens avels- och raslära. Avelsläran är en experimentell vetenskap, men dessutom kan vid avelsforskningen, icke minst för undervisningens behov, i stor utsträckning utnyttjas statistiskt material, varpå rik tillgång finnes inom den praktiska husdjursavelns arbetsfält. Såväl utförandet av experimentella undersökningar som insamlandet och bearbetningen av statistiskt material kräver dock att nödig arbetshjälp finnes att tillgå för den professor, som har fått åt sig uppdraget att svara för undervisningen inom ämnesområdet. Icke minst insamlandet av statistiskt material tager mycken tid i anspråk, och det är icke möjligt för professorn att med biträde endast av en amanuens medhinna detta arbete. Det torde icke heller vara förenligt med klok sparsamhet att professorn själv skall offra en större del av sin tid på materialinsamlingens enklare detaljer. Institutionen för avels- och raslära är redan för närvarande sämre tillgodosedd med arbetshjälp för undervisningen än någon annan av högskolans institutioner, som företrädes av professor. För undervisningen på lantbrukshögskolans husdjurslinje är det nödvändigt att möjligheter beredas studenterna att redan före avläggandet av agronomexamen utföra egna undersökningar inom avels- och raslärans ämnesområde, och dessa smärre undersökningar måste huvudsakligen grunda sig på statistiskt material. Detta material måste finnas tillgängligt på institutionen

och kan i allmänhet icke insamlas av studenterna själva, då detta skulle taga alltför lång tid i anspråk. Vidare måste ständig hjälp och handledning lämnas studenterna i deras arbete på sina olika uppgifter. För mottagandet av licentiatstuderande vid institutionen blir ett bättre tillgodoseende av undervisnings- och forskningsmöjligheterna i ännu högre grad en nödvändighet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i enlighet med styrelsens för lantbrukshögskolan förslag till stat för högskolan under budgetåret 1937/38 amanuensen i husdjurens avels- och raslära, som nu upp- bär ett årligt arvode på 1.800 kronor, utbytes mot en assistent med ett arvode av 3.600 kronor.

Stockholm den 22 januari 1937.

Einar Sjögren.
